

Jani Erola
Johanna Kallio
Teemu Vauhkonen

Ylisukupolvinen kasautuva huono-osaisuus Turussa ja muissa Suomen suurissa kaupungeissa

Ylisukupolvinen kasautuva huono-osaisuus Turussa ja muissa Suomen suurissa kaupungeissa

Jani Erola, Johanna Kallio ja Teemu Vauhkonen

Tästä on kyse

- Huono-osaisemmissa lähiöissä sekä työttömät että työssäkäyvät kokevat onnettomuutta yhtä usein.
- Työttömyys ja toimeentulotuen asiakkuus sekä asuinalueen huono-osaisuus ennustavat enemmän keski-ikäisten ja sitä vanhempien onnettomuutta. Matala koulutustaso puolestaan ennustaa onnettomuutta nuoremmissa ikäryhmissä.
- Vanhempien koulupudokkuus, työttömyys ja toimeentulotuen asiakkuus ennustavat kukin lasten vastaavaa huono-osaisuutta heidän omassa aikuisuudessaan. Toimeentulotuen asiakkuus periytyy vanhemmilta lapsille vahvemmin kuin muu huono-osaisuus.
- Lapsiperheiden köyhyys ei selitä sitä, miksi muu huono-osaisuus periytyy sukupolvelta toiselle. Lisäksi työttömien lapsista tulee todennäköisemmin työttömiä riippumatta siitä, onko heillä toisen asteen tutkinto.

Johdanto

Huono-osaisuuden kasautuminen on yhteiskuntapolitiittisesti ja suurten kaupunkien kehittämisen kannalta tärkeä tutkimuskohde. Huono-osaisuuden ennaltaehkäisyllä ja nuoruusiän interventioilla on merkitystä inhimillisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti. Nyt raportoitava olevan hankkeen tavoitteena oli tutkia sosiaalisen huono-osaisuuden ja kaupunkiympäristön vaikutusta ihmisten subjektiivisiin kokemuksiin ja huono-osaisuuden kasautumista ylisukupolisesta näkökulmasta. Sosiaalisella huono-osaisuudella viitataan moniulotteiseen hyvinvoinnin resurssien puutteeseen¹, joita mittaamme toisen asteen koulutuksen ulkopuolelle jäämisellä (jatkossa koulupudokkuus), työttömyydellä ja toimeentulotuen asiakkuudella sekä subjektiivisesti koetulla onnettomuudella.

Aikaisempien tutkimusten mukaan huono-osaiset yksilöt ja perheet keskittyvät asumaan tietyille alueille myös Suomessa.² Sekä henkilökohtaisella huono-osaisuudella että asuinalueen huono-osaisemmalla väestörakenteella voi olla vaikutusta ihmisen subjektiiviseen kokemukseen itsestään ja elämästään. Sen takia tutkimuksessa pyrittiin erittelemään henkilökohtaisen ja alueellisesti kasautuneen huono-osaisuuden yhteys subjektiivisesti koettuun vähäiseen onnellisuuteen eli *onnettomuuteen*. Huono-osaisuudella perheissä sekä alueellisesti kasautuneella huono-osaisuudella voi lisäksi olla kielteisiä seurauksia myös toisessa sukupolvessa. Huono-osaitten perheiden lapset saattavat kokea todennäköisemmin huono-osaisuutta ja onnettomuutta omassa aikuisuudessaan.

Aikaisemmassa tutkimuksessa on osoitettu, että lapsuuden kasvuympäristö (erityisesti vanhempien havaitut te-

kijät kuten koulutus) määrittää merkittävästi esimerkiksi kouluttautumista, toimeentuloa, työmarkkina-asemaa ja terveyttä.^{3, 4, 5, 6} Huono-osaisuuden pitkäaikaisvaikutusten osalta tulokset eivät ole kuitenkaan näin yksiselitteisiä. Esimerkiksi lapsuuden perheen köyhyysvaikutusten ei ole todettu ulottuvan nuoruutta pidemmälle.⁷ Toisaalta on tutkimuksia, joiden mukaan vanhempien huono-osaisuudella on moninaiset vaikutukset pitkälle aikuisuuteen.⁸

Huono-osaisuuden periytyvyyden näkökulmasta aiemmissa tutkimuksissa on ollut kolme keskeistä puutetta. Ensinnäkin, aiemmissa huono-osaisuuden periytymistä koskevissa tutkimuksissa lapsuuden perheen tilannetta on tarkasteltu kovin yleisillä indikaattoreilla, kuten koulutuksella, ammattiasemalla tai tuloilla, jotka eivät näin mitattuina kerro erityisesti huono-osaisuudesta. Tähän tarvitaan useita aikaisempaa tarkempia indikaattoreita, jotka mittaavat huono-osaisuutta mahdollisimman suorasti ja moniulotteisesti. Toiseksi, aiemmissa tutkimuksissa on, joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta^{9, 10}, tarkasteltu huono-osaisuutta keskittyen korkeintaan yhteen sosioekonomisen aseman mittariin. Moniulotteisen huono-osaisuuden kasautumisen tarkasteleminen edellyttää kuitenkin useamman indikaattorin samanaikaista hyödyntämistä. Tässä tutkimushankkeessa huono-osaisuutta mitattiinkin parhaimmassa tapauksessa peräti neljää huono-osaisuusindikaattoria samanaikaisesti hyödyntäen. Kolmanneksi puutteena on ollut alue-efektien huomioimatta jättäminen. Varsinkin anglosaksisessa kirjallisuudessa on jo vuosikymmenien ajan korostettu alueellisten sosiaalisten erojen itsenäisiä vaikutuksia, jotka eivät ole palautettavissa perheiden sosioekonomiseen valikoitumiseen tietyille alueille.^{11,12} Vaikka kansainvälisiä tutkimuksia aiheesta on joitakin^{13, 14} ei ole selvää miten kaupunkialueille keskittyvän huono-osaisuuden ylisukupolviset perhe- ja alue-efektit ovat Suomessa yhteydessä toisiinsa sosiaalisen aseman periytyvyydessä ja mikä on erityisesti kaupunkialueiden merkitys tässä. Perhe saattaa sekä suojata että altistaa negatiivisille alueen vaikutuksille, samoin kuin fyysinen kasvuympäristö voi sekä korostaa että suojata perheen huono-osaisuuden vaikutuksilta. Tästä syystä tarkastelemme kasautuvan huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta ottamalla huomioon myös alueellisia tekijöitä.

Katsauksessa raportoitava kaksivuotinen hanke koostui neljästä osatutkimuksesta, jotka toteutettiin hankkeessa päätoimisena tutkijana toimineen Teemu Vauhkonen sekä hankkeen johtajan, professori Jani Erolan ja erikoistutkija Johanna Kallion yhteistyönä 2015–2016. Hanke oli jatkoa Kallion ja Erolan aiemmalle pilottitutkimukselle *Cumulative Socioeconomic Disadvantage and Secondary Education in Finland*¹⁴, jossa tutkittiin vanhempien huono-osaisuuden kasautumisen vaikutusta lasten toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. Nyt toteutuneessa hankkeessa fokus oli nimenomaan lasten ja nuorten huono-osaisuuden moniulotteisessa analysoinnissa, pyrkien samalla ottamaan huomioon perhettä laajemman kasvu-ympäristön, erityisesti kaupunkiympäristön merkitys.

Käytimme projektissa *Alueellista terveys- ja hyvinvointitutkimusta* (ATH) vuosilta 2012–2015. ATH on Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) keräämä kysely. Se käsittää 150.000 suomalaista 20 ikävuodesta alkaen ja tietosisällön peittävyttä on lisätty etnisiin ryhmiin. ATH sisältää laajasti subjektiivisia huono-osaisuuden mittareita ja kattavan määrän taustamuuttujia. Käytimme sitä osatutkimuksissa 1-2. Lisäksi hyödynsimme näissä osatutkimuksissa myös Tilastokeskuksen avointa aluetietokantaa (Paavo). Toisena aineistona käytimme THL:n *Youth Trajectories* -rekisteriaineistoa. Aineisto koostuu 25 prosentista vuosina 1980–1986 syntyneistä henkilöistä sekä heidän samalla aikavälillä syntyneistä sisaruksistaan. Tällä rajauksella aineisto kattaa 157.135 lasta 101.915 perheessä. *Youth Trajectories* -rekisteriaineistoa käytimme osatutkimuksissa 3-4.

Tämä katsaus esittelee neljän osatutkimushankkeen keskeiset tulokset. Jokainen osatutkimus on lisäksi julkaistu tai tullaan julkaisemaan refereejournaaleissa. Artikkelit tulevat myös osaksi Teemu Vauhkonen väitöskirjaa.

Urbaani työttömyys ja onnettomuus Suomessa

Ensimmäisessä osatutkimuksessa kysyimme (1) kuinka paljon koulupudokkuus ja toimeentulotuen asiakkuus selittävät työttömien onnettomuutta, (2) onko asuinalueella itsenäistä yhteyttä onnettomuuteen ja (3) onko asuinalueen yhteys onnettomuuteen erilainen työttömällä kuin työssä käyvillä. Aineistona käytimme ATH-kyseilyä ja menetelmänä logistista regressioanalyysiä.

Tässä tutkimuksessa onnettomuutta mitataan tyytymättömyydellä elämänlaatuun. Tyytyväisyys elämänlaatuun on kyselytutkimuksissa yleisimmin käytetty onnellisuuden mittari; vastaavasti tyytymättömyyden voidaan ajatella mittaavan onnettomuutta. Tulosten mukaan työttömät kokevat noin 17 prosenttiyksikköä todennäköisemmin itsensä onnettomiksi kuin työssäkäyvät. Viidenneksen työttömien onnettomuuden todennäköisyydestä selittää heidän toimeentulotuen asiakkuutensa. Toimeentulotuen asiakkuus lisääkin onnettomuuden todennäköisyyttä huomattavasti työttömyyttä enemmän. Toimeentulotuen onnettomuuden todennäköisyyttä lisäävässä vaikutuksessa on kyse köyhyyden ohella kasautuneen huono-osaisuuden vaikutuksesta. Toimeentulotuen asiakkaista huomattavan osan onkin aiemmassa tutkimuksessa todettu kärsivän monenlaisesta kasautuneesta huono-osaisuudesta.¹⁵

Vain peruskoulun käyneet kokevat itsensä todennäköisemmin onnettomiksi kuin korkeammin koulutetut. Tämä ei kuitenkaan selity muulla huono-osaisuudella, kuten työttömyydellä tai toimeentulotuen asiakkuudella. Toisin sanoen vain peruskoulun käyneet eivät ole vain siksi korkeammin koulutettuja todennäköisemmin onnettomia, että heidän keskuudessaan työttömyys ja toimeentulotuen asiakkuus on yleisempää. Vain peruskoulun käyneiden korkeammin koulutettuja suurempi onnettomuuden todennäköisyys kertoo ennen muuta siitä, että jo matalaan sosioekonomiseen asemaan liittyy korkeampi onnettomuuden todennäköisyys.

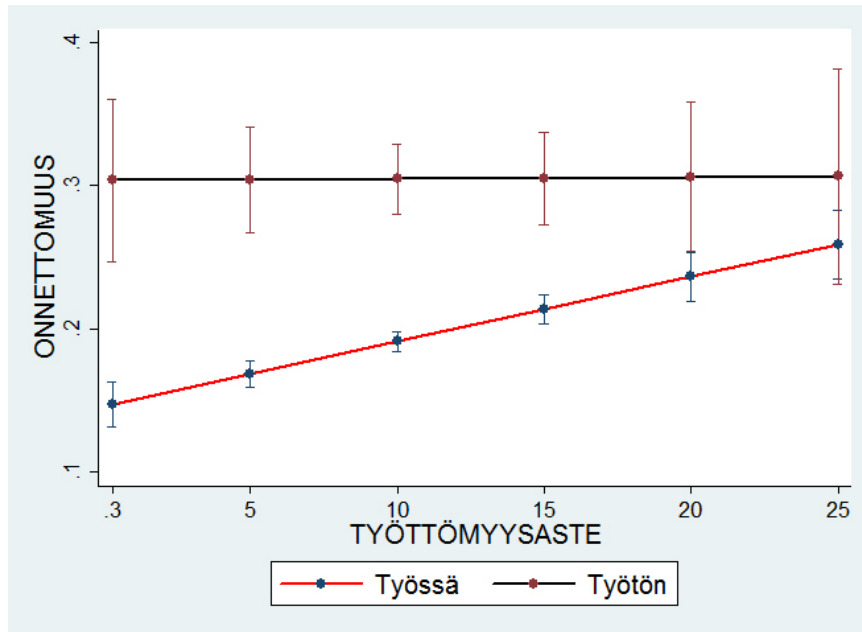
Tarkastellaksemme asuinalueiden eriytyneisyyden yhteyttä onnettomuuteen, asuinalueet ovat luokiteltu mahdollisimman erilaisiin luokkiin klusterianalyysia käyttäen. Asuinalue on luokiteltu huono-osaisemmiksi asuinalueiksi,

mikäli siinä on muihin postinumeroalueisiin nähden korkea työttömyysaste, korkea koulupudokkaiden osuus ja korkea köyhyysaste. Huono-osaisemmiksi luokitellut asuinalueet kuudessa suurimmassa kaupungissa on esitetty taulukossa 1. Vuokra-asuntotyyppejä keskenään erittelemättä todetaan, että vaikka Helsingissä parempiosaisilla asuinalueilla on suhteellisesti enemmän vuokra-asuntoja kuin muissa kaupungeissa, myös kaikkein huono-asuinalueilla on Helsingissä korkeampi vuokra-asuntojen osuus muihin isoihin kaupunkiin verrattuna.

Kun poistimme analyysissä vastaajien henkilökohtaisen huono-osaisuuden ja muiden taustatekijöiden vaikutuksen, pystyimme tarkastelemaan asuinalueen itsenäistä yhteyttä onnettomuuteen. Kuvioista 1 nähdään, ettei työttömien todennäköisyys olla onnettomia riipu asuinalueesta. Toisin sanoen asuminen huono-osaisemmalla asuinalueella ei lisää eikä lievitä työttömien kokemaa onnettomuutta. Huono-osaisemmalla asuinalueella asuminen sen sijaan nostaa työssäkäyvien onnettomuuden todennäköisyyttä siinä määrin, ettei huono-osaisimmilla asuinalueilla ole tilastollisesti merkitsevää eroa työssäkäyvien ja työttömien todennäköisyyksissä olla onneton. Lisäksi huono-osaisemmilla asuinalueilla työssäkäyvillä on yhtä suuri todennäköisyys olla tyytymättömiä itseensä (matala itsetunto) ja sosiaaliin suhteisiinsa kuin työttömillä. Mitä huono-osaisempi asuinalue, sitä enemmän työssäkäyvät myös kokevat taloudellisia paineita, mutta kaikkein huono-osaisimmilla asuinalueilla työttömät silti kokevat hieman työssäkäyviä todennäköisemmin taloudellisia paineita. Efekti on erinomainen esimerkki siitä, miten oman asuinympäristön olosuhteilla voi olla suhteellisen itsenäinen vaikutus hyvinvointiin.

Espoo	Vantaa	Helsinki	Tampere	Turku	Oulu
	Hakunila	Jakomäki	Tesoma	Iso-Heikkilä	Kaukovainio
		Puotinharju-Itäkeskus-Koivukylä	Hervanta	Pahaniemi	Tuira
		Kontula	Nekala	Pansio-Perno	Taskila-Toppila
		Roihupellon teollisuusalue	Peltolampi	Kärsämäki-Ursuvuori-Halinen	Välivainio
			Multisilta-Pirkkala	Jäkärä	Pyykkösjärvi-Puolivälirikangas
				Varissuo	Rajakylä
				Huhkola-Lauste-Vaala	Rusko
					Martinniemi
					Yli-li
					Jakkukylä
					Ylikiiminki

Taulukko 1. Postinumeroasolla mitatut kuusikkokuntien asuinalueet, joihin huono-osaisuus on kasautunut.

Kuvio 1. Asuinalueen työttömyysaste ei Suomessa vaikuta työttömien onnettomuuteen, mutta lisää työssäkäyvien onnettomuutta. Kaikkein huono-osaisimmilla asuinalueilla työttömät ja työssä käyvät kokevat onnettomuutta yhtä usein.

Kaupunkilaisten nuorten aikuisten onnettomuus

Toisessa osatutkimuksessa kysyimme (1) onko koulupudokkuudella, työttömyydellä ja toimeentulotukiasiakkuudella ja (2) asuinalueen huono-osaisuudella erilainen yhteys onnettomuuteen nuorilla aikuisilla verrattuna vanhempiin ikäryhmiin. Nuorilla aikuisilla tarkoitetaan 20–32-vuotiaita. Myös tässä tutkimuksessa käytimme ATH-kyselyaineistoa. Menetelminä käytimme faktori- ja lineaarista regressioanalyysiä.

Tässä osatutkimuksessa onnettomuutta mitataan tyytymättömyydellä itseän, sosiaaliin suhteisiin ja elämänlaatuun. Nämä mittarit on yhdistetty yhdeksi onnettomuuden mittariksi. Kutakin tyytymättömyyden tyyppiä tarkastellaan myös erikseen, jotta tiedettäisiin, mikä tekee ihmiset onnettomiksi.

Tulosten mukaan koulupudokkuus ennustaa onnettomuutta nuorilla aikuisilla vahvasti, mutta 33–65-vuotiailla heikosti. Työttömyys puolestaan ennustaa nuorilla aikuisilla hieman vähemmän onnettomuutta kuin 33–65-vuotiailla. Toimeentulotuen asiakkuus ennustaa selvästi enemmän onnettomuutta 33–65-vuotiailla kuin nuorten aikuisten keskuudessa.

Kuviossa 3 on esitetty nuorten aikuisten ja 33–65-vuotiaiden todennäköisyydet olla keskimääräistä onnettomampia Suomen kuudessa suurimmassa kaupungissa sekä erilaisilla asuinalueilla. Espoolaisilla nuorilla aikuisilla on pienin todennäköisyys olla keskimääräistä onnettomampi, tamperelaisilla nuorilla aikuisilla korkein. Sen sijaan 33 – 65-vuotiasta tamperelaisilla on pienin todennäköisyys olla keskimääräistä onnettomampi, helsinkiläisillä korkein. Huono-osaisemmissa asuinalueilla 33 – 65-vuotiailla on nuoria aikuisia korkeampi todennäköisyys kokea onnettomuutta.

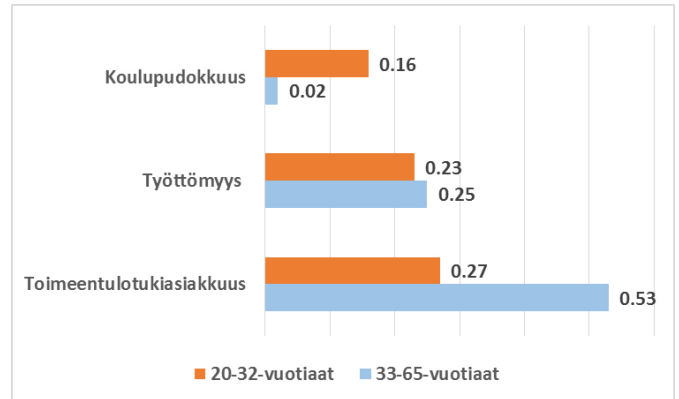
Kun onnettomuutta tarkastellaan jatkuvalla asteikolla, paljastuu kuitenkin suurempi eroja kaupunkien välillä nimenomaan nuorten aikuisten onnettomuuden kokemisen todennäköisyyksissä: espoolaisten ja tamperelaisten nuorten aikuisten ero onnettomuuden todennäköisyyksissä on peräti 20 prosenttiyksikköä. Kun onnettomuutta mitataan jatkuvalla asteikolla, espoolaisiin nuoriin aikuisiin verrattuna helsinkiläisillä ja turkulaisilla nuorilla aikuisilla on 8 prosenttiyksikköä korkeampi onnettomuuden todennäköisyys. 33–65-vuotiailla kaupunkien väliset erot onnettomuuden todennäköisyyksissä ovat selvästi pienemmät. Onnettomuutta jatkuvalla asteikolla mitattaessa huono-osaisemmissa alueilla asuvilla 33–65-vuotiailla on peräti 13 prosenttiyksikköä

suurempi onnettomuuden todennäköisyys korkean hyvinvoinnin alueilla asuviin 33–65-vuotiaisiin verrattuna (nuorilla aikuisilla vastaava luku on 5 prosenttiyksikköä). Vastaajien henkilökohtaisella huono-osaisuudella ja asuinalueen huono-osaisuudella on hyvin vähän vaikutusta eroihin onnettomuuden todennäköisyyksiin kaupunkien ja erilaisten asuinalueiden välillä.

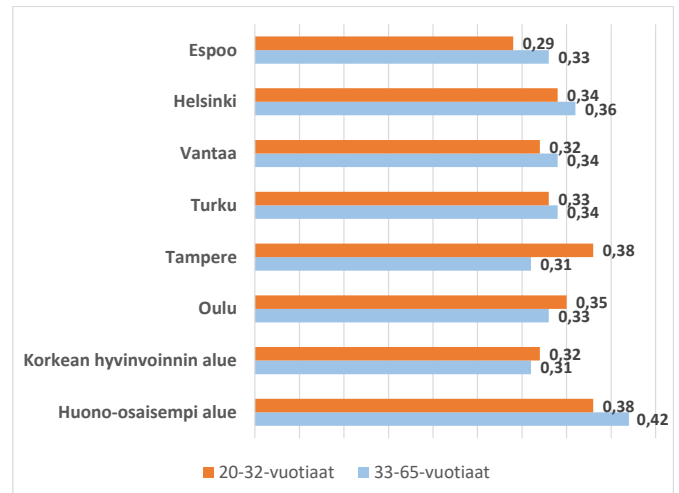
Kun tarkastellaan erikseen tyytymättömyyttä itseän, sosiaaliin suhteisiin ja elämänlaatuun huomataan, että vain peruskoulun käyneet nuoret aikuiset eivät ole sen tyytymättömämpiä itseensä kuin korkeammin koulutetut nuoret aikuiset. 33–65-vuotiaiden ikäryhmässä vain peruskoulun käyneet puolestaan ovat selvästi tyytyväisempiä itseensä kuin korkeammin koulutetut. Työttömät nuoret aikuiset ovat kutakuinkin yhtä tyytymättömiä sosiaaliin suhteisiinsa ja elämänlaatuunsa kuin työttömät 33–65-vuotiaat, mutta jälkimmäiset ovat huomattavasti todennäköisemmin tyytymättömämpiä itseensä. 33–65-vuotiaiden keskuudessa toimeentulotuen asiakkuus ennustaa kaksi kertaa enemmän matalaa itsetuntoa, tyytymättömyyttä sosiaaliin suhteisiin ja tyytymättömyyttä elämänlaatuun kuin nuorten aikuisten keskuudessa.

Yllättäen parempiosaisilla asuinalueilla asuvat nuoret aikuiset ovat todennäköisemmin tyytymättömiä itseensä kuin huono-osaisemmillä asuinalueilla asuvat nuoret aikuiset. Tämä saattaa kertoa yksinkertaisesti siitä, että hyväosaisessa ympäristössä nuorilla on enemmän myös omaa pärjäämistä koskevia odotuksia. Huono-osaisemmillä asuinalueilla asuvat nuoret aikuiset ovat kuitenkin selvästi todennäköisemmin tyytymättömiä sosiaaliin suhteisiinsa ja elämänlaatuunsa kuin parempiosaisilla asuinalueilla asuvat nuoret aikuiset. Huono-osaisemmillä asuinalueilla asuvat 33–65-vuotiaat sen sijaan ovat kauttaaltaan tyytymättömämpiä kuin parempiosaisilla asuinalueilla asuvat 33–65-vuotiaat.

Tamperelaiset nuoret aikuiset ovat muiden kaupunkien nuoria aikuisia todennäköisemmin tyytymättömiä ennen muuta itseensä, mutta myös sosiaaliin suhteisiinsa ja elämänlaatuunsa. Turkulaisien nuorten aikuisten todennäköisyys olla tyytymättömiä sosiaaliin suhteisiinsa ei poikkea espoolaisista nuorista aikuisista. Turkulaisilla 33–65-vuotiailla puolestaan on pienin todennäköisyys olla tyytymättömiä sosiaaliin suhteisiinsa muiden kau-

Kuvio 2. Onnettomuuden todennäköisyydet nuorilla aikuisilla ja vanhemmissa ikäryhmissä koulupudokkuuden, työttömyyden ja toimeentulotukiasiakkuuden mukaan.

Kuvio 3. Onnettomuuden todennäköisyydet nuorilla aikuisilla ja vanhemmissa ryhmissä eri kaupungeissa sekä korkean hyvinvoinnin alueilla ja huono-osaisemmillä asuinalueilla

punkkien 33–65-vuotiaisiin verrattuna, espoolaiset mukaan lukien. Helsinkiläisillä 33–65-vuotiailla puolestaan on kaikkein korkein todennäköisyys olla tyytymättömiä sosiaaliin suhteisiinsa. Analyysien perusteella on vaikea selittää näitä paikkakuntaeroja tyhjentävästi. On mahdollista, että Helsinkiin muutetaan useammin muilta paikkakunnilta myös hieman vanhempina, jolloin sosiaalisten suhteiden muodostaminen on vaikeampaa.

Sosiaalisen huono-osaisuuden ylisukupolvisuus Suomessa

Kolmannessa osatutkimuksessa kysyimme (1) onko vanhempien koulupudokkuudella, työttömyydellä ja toimeentulotukiasiakkuudella sekä jälkimmäisten pitkit-

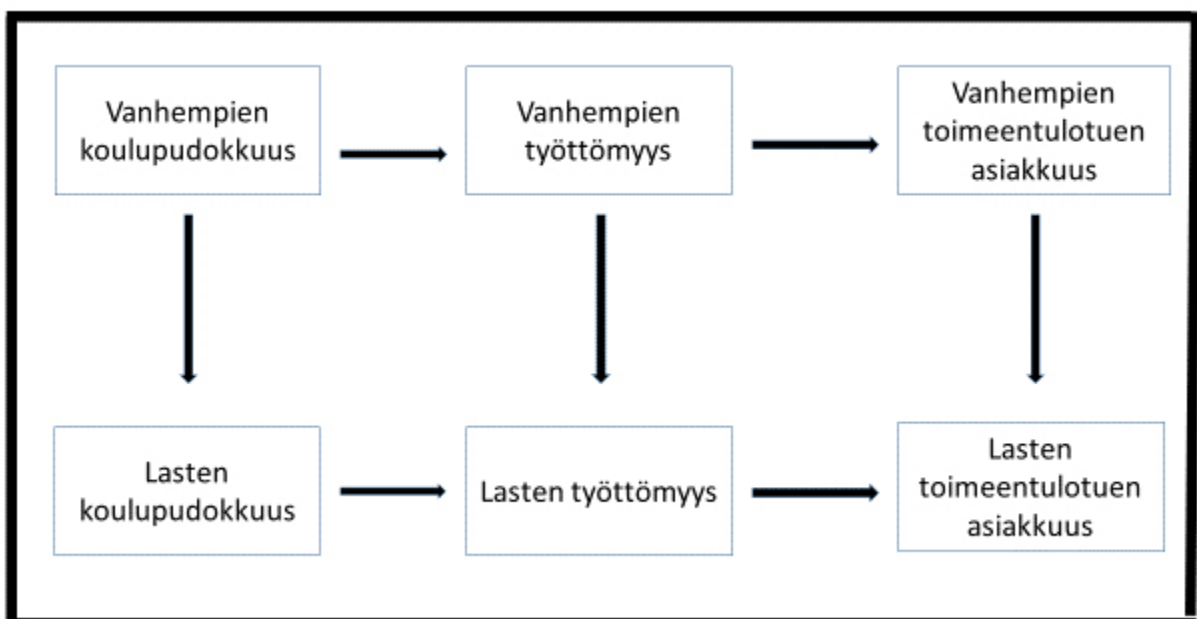
tymisellä erilaiset ylisukupolviset yhteydet, (2a) kulkeeko työttömyyden ja toimeentulokiasiakkuuden ylisukupolvisuus lapsen koulupudokkuuden kautta vai (2b) onko vanhempien työttömyydellä ja toimeentulokiasiakkuudella itsenäiset ja suorat ylisukupolviset yhteydet, ja (3) ennustavatko vanhempien toimeentulokiasiakkuus ja työttömyys mahdollisten suorien yhteyksien lisäksi epäsuorasti lasten aikuisuudessa mitattuja muita huono-osaisuuksia? Tässä osatutkimuksessa käytimme *Youth Trajectories* -rekisteriaineistoa, lineaarista todennäköisyysmallia ja sisaruskorrelaatiota.

Tulostemme mukaan vanhempien koulupudokkuus ennustaa enemmän lasten koulupudokkuutta kuin muuta lasten huono-osaisuutta, ja vastaavasti vanhempien työttömyys ennustaa lasten työttömyyttä. Vanhempien pidempiaikainen työttömyys ennustaa lasten työttömyyttä enemmän kuin lyhytaikainen: pidempään työttöminä olleiden vanhempien lapsilla on noin kolmetoista prosenttiyksikköä suurempi työttömyyden todennäköisyys verrattuna niihin lapsiin, joiden perhetaustassa ei ole työttömyyttä (lyhemmän aikaa työttömänä olleiden lapsilla kahdeksan prosenttiyksikköä). Työttömien lapsista myös tulee todennäköisemmin työttömiä riippumatta siitä, onko heillä toisen asteen tutkinto (Ks. kuvio 4). Toisen asteen tutkinnon suorittaminen pienentää pidempään työttöminä olleiden vanhempien lasten työttömyyden todennäköisyyttä vain kolmella prosent-

tiyksiköllä (lyhemmän aikaa työttömänä olleiden lapsilla kahdella prosenttiyksiköllä).

Vanhempien toimeentulotuen asiakkuus sen sijaan ennustaa eniten lasten toimeentulotuen asiakkuutta, mutta myös vanhempien koulupudokkuutta ja työttömyyttä enemmän myös lasten koulupudokkuutta ja työttömyyttä. Vanhempien pidempiaikainen toimeentulotuen asiakkuus ennustaa lasten huono-osaisuutta enemmän kuin lyhytaikainen. Voidaan siis sanoa, että vanhempien toimeentulokiasiakkuus on merkittävä riskitekijä kaikenlaiselle seuraavan sukupolven huono-osaisuudelle. Voimakkaassa ylisukupolvisessa yhteydessä on todennäköisesti kyse vanhempien kasautuneen huono-osaisuuden vaikutuksesta.

Huono-osaisuuden indikaattorien suorat ja itsenäiset ylisukupolviset yhteydet voivat selittyä sosiaalisen huono-osaisuuden sosiokulttuurisella välittymisellä sukupolvelta toiselle. Toisin sanoen koulupudokkuuden ylisukupolvisuudessa voi olla kyse siitä, että vanhemmilta välittyy lapsille arvoja ja asenteita, jotka eivät tue opiskelua. Se että perhetaustasta johtuen ei arvosteta yhtä paljon kouluttautumista kuin muuten, ei kuitenkaan välttämättä johda työttömyyteen tai toimeentulotuen asiakkuuteen. Sen sijaan kyse voi olla arvoista, jotka suosivat nopeaa työelämään siirtymistä opiskelun sijaan. Työttömyyden ylisukupolvisuus puolestaan voi johtua siitä,

Kuvio 4. Tutkimuksessa osoittautui, että kullakin vanhempien huono-osaisuudella on itsenäiset yhteydet lasten vastaavaan huono-osaisuuteen heidän omassa aikuisuudessaan.

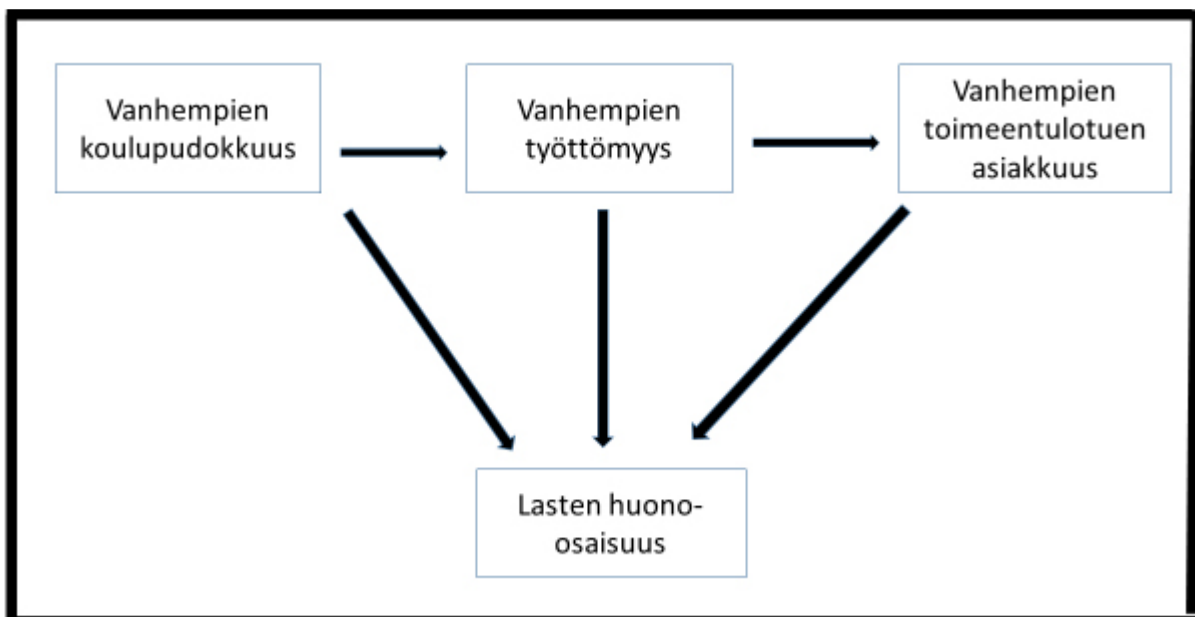
että työttömien lapset eivät koe työttömyyttä yhtä leimaavaksi kuin muut, eivätkä näe sitä yhtä suurena uhkana elämänlaadulle nuorena aikuisuudessa, jolloin tulotaso on keskimäärin matalampi kuin myöhemmissä ikävaiheissa. Tästä syystä työttömien lapset eivät ehkä välttele yhtä usein välivaihetta työttömänä työnhakijana ja kokevat työnvälityspalvelut luontevaksi tavaksi työllistyä.

Ylisukupolvinen kasautuva huono-osaisuus nuorena aikuisuudessa

Neljännessä osatutkimuksessa kysyimme, (1) miten vanhempien koulupudokkuus, työttömyys ja toimeentulotukiasiakkuus ovat yhteydessä lasten huono-osaisuuteen heidän omassa aikuisuudessaan samoilla indikaattoreilla mitattuna ja (2) lisääkö vanhempien kasautunut huono-osaisuus huono-osaisuuden kasautumista myös toisessa sukupolvessa. Lisäksi tarkastelimme sitä, kuinka paljon sosiaalisen huono-osaisuuden ylisukupolviset yhteydet johtuvat vanhempien taloudellisten resurssien puutteesta, toisin sanoen lapsiköyhyydestä. Kuten edellä, myös tässä osatutkimuksessa käytettiin *Youth Trajectories* -rekisteriaineistoa ja menetelminä lineaarista todennäköisyysmallia ja

sisaruskorrelaatiota. Osatutkimus on jo julkaistu myös tutkimusartikkelina.¹⁶

Tulostemme mukaan nimenomaan kasautunut huono-osaisuus periytyy vahvimmin vanhemmilta lapsille. Sen sijaan pelkkä vanhempien tuloköyhyys ei selitä sosiaalisen huono-osaisuuden ylisukupolvisia yhteyksiä (ks. kuvio 5). Tuloksemme tukevat näkemystä, jonka mukaan ei-taloudelliset tekijät ovat taloudellisia ja materiaalisia tekijöitä tärkeämpiä sosiaalisen huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta selitettäessä. Toisin sanoen lapset omaksuvat vanhemmiltaan tottumuksia, kuten tapoja ajatella ja toimia sekä arvoja ja asenteita ja nämä tottumukset johtavat sosiaalisen aseman ylisukupolvisuuteen. Vanhempien kasautuneen huono-osaisuuden yhteyttä lasten huono-osaisuuteen ja sen kasautumiseen voi selittää työttömyyden ja toimeentulotukiasiakkuuden kielteiseen leimaan tottuminen sekä opiskelun ja työn kannalta myönteisten roolimallien puute. Tulevissa tutkimuksissa huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta tulisikin tarkastella myös sellaisilla mittareilla, joita rekisteriaineistot eivät tavallisesti sisällä. Tällaisia mittareita ovat henkinen ja fyysinen terveys, koettu hyvinvointi, onnettomuus ja päihteiden käyttö.

Kuvio 5. Tutkimuksessa osoittautui, että vanhempien huono-osaisuus periytyy lapsille vanhempien tuloköyhyydestä riippumatta

Johtopäätökset

Tutkimustuloksemme vahvistavat, että kaupunkisuunnittelulla sekä maa- ja asuntopolitiikalla kannattaa pyrkiä myös alueellisen eriytymisen ehkäisemiseen. Huono-osaisimmissa lähiöissä ihmiset ovat keskimäärin useammin onnettomia kuin parempiosaisilla asuinalueilla, ja asuinalueen yleisellä väestörakenteella on vaikutusta asiaan. Asuinalueen väestörakenne muovaa myös sen palvelurakennetta ja fyysisiä ominaisuuksia. Asuinalueen huono-osaisuus ennustaa onnettomuutta enemmän vanhemmissa asukkaissa, jotka ovat asenteiltaan enemmän suuntautuneita nykyisiin olosuhteisiinsa, nuorten aikuisten suuntautuessa asenteiltaan enemmän tulevaan.¹⁷ Toisin sanoen, keski-ikäisten ja sitä vanhempien asukkaiden tarpeet tulisi erityisesti huomioida huono-osaisempien asuinalueiden mahdollisuuksia ja viihtyvyyttä kehittäessä.

Huono-osaisemmissa lähiöissä työssäkäyvät ovat yhtä todennäköisesti onnettomia kuin työttömät. Parempiosaisilla asuinalueilla sen sijaan työssäkäyvillä on selvästi pienempi onnettomuuden todennäköisyys. Toisin sanoen huono-osaisella asuinalueella on negatiivinen vaikutus myös niihin alueen asukkaisiin, joilla itsellä ei näyttäisi menevän erityisen huonosti. Asuinalueiden ominaisuuksien ohella ero selittyy kuitenkin myös asukkaiden sosioekonomisella asemalla. Matalan sosioekonomisen aseman omaaville työ ei näytä olevan yhtä merkittävä onnellisuuden lähde kuin korkean sosioekonomisen aseman omaaville. Matalamman statuksen töissä käyvien keskuudessa köyhyys on yleisempää, ja todennäköisesti työtehtäviä ei koeta yhtä inspiroiviksi kuin korkean sosioekonomisen aseman omaavat kokevat omat työtehtävänsä.

Aiemmista tutkimuksista kuitenkin tiedetään, että matalan statuksen töissä olevat työntekijät kuitenkin ovat hieman harvemmin onnettomia kuin työttömät.¹⁸ Siltikin myös onnettomuuden näkökulmasta kannustinloukut voivat muodostua ongelmaksi, jos työttömälle on tarjolla vain matalan statuksen työpaikkoja. Aiemmista tutkimuksista tiedetään, että työttömästä työlliseksi siirtyminen ei useinkaan lisää ihmisten onnellisuutta¹⁹,

ja että työttömyydestä matalan statuksen töihin siirtyneet ovat useimmiten työttömiä onnettomampia.^{20, 21} Myös erilaisilla kuntouttavan työtoiminnan ja tuetun työllistämisen toimenpiteillä on usein onnettomuutta lisäävä vaikutus.²² Haasteena onkin työttömien työllistymisen ja subjektiivisen hyvinvoinnin tukeminen samanaikaisesti sekä työhyvinvoinnin ja viihtyvyyden parantaminen matalan statuksen työpaikoilla, joissa myös palkkataso on matala.

Vanhemmat työttömät ja toimeentulotuen asiakkaat ovat todennäköisemmin onnettomia kuin nuoremmat. Tähän voi olla syynä se, että vanhemmissa ikäryhmissä syrjäytymisprosessi on voinut edetä pidemmälle, ja vanhemmissa ikäryhmissä työttömyyteen ja ennen muuta toimeentulotuen asiakkuuteen voikin liittyä useammin kasautunutta huono-osaisuutta. Toisekseen tulosta voi selittää nuorten aikuisten tulevaisuuteen suuntautuneisuus²³ ja se, että työttömyys²⁴ ja toimeentulotuen asiakkuus²⁵ on nuorten aikuisten keskuudessa yleisempää kuin vanhemmissa ikäryhmissä. Sen takia nuoret aikuiset saattavat useammin kokea työttömyyden ja toimeentulotuen asiakkuuden omalla kohdallaan vain väliaikaisena elämäntilanteena.

Syrjäytymistä on paras torjua silloin kun ihminen on nuori, mutta samalla voimavaroja tulee suunnata keski-ikäisten ja tätä vanhempien syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien tukemiseen, koska heidän huono-osaisuuteensa liittyy enemmän onnettomuutta. Perheiden tapauksessa saatetaan ehkäistä myös sosiaalisen huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta.

Koulupudokkuus puolestaan ennustaa onnettomuutta nuorilla aikuisilla, mutta ei vanhemmissa ikäryhmissä. Yleisen koulutustason nousun myötä koulupudokkudesta on tullut nuorempien sukupolvien keskuudessa aiempaa merkittävämpi elämäntilanteeseen vaikuttava tekijä. Koulutus vaikuttaa paitsi menestykseen työmarkkinoilla myös menestykseen parisuhdemarkkinoilla, terveyteen ja moneen muuhun hyvinvointiin vaikuttavaan tekijään.²⁶ Vanhempien sukupolvien elämäntilanteessa matala koulutus ei ollut yhtä ratkaiseva tekijä työmarkkinoilla, ja sitä myötä todennäköisesti ei muusakaan elämäntilanteessa.

Toimeentulotuen asiakkuudella, työttömyydellä, tuloköyhyydellä, koulupudokkuudella ja kasautuvalla huono-osaisuudella on taipumus periytyä vanhemmilta lapsille. Erityisen voimakkaasti periytyvät toimeentulotuen asiakkuus, koulupudokkuus ja kasautuva huono-osaisuus. Mitä enemmän perheessä on erilaista huono-osaisuutta, sitä heikommat ovat lasten tulevaisuuden näkymät. Pitkittyneellä huono-osaisuudella on lyhytaikaista huono-osaisuutta voimakkaammat ylisukupolviset vaikutukset. Erityisesti vanhempien pitkäaikainen toimeentulotuen asiakkuus ennustaa lasten aikuisuuden huono-osaisuutta. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden vanhempien lapsilla on selvästi suurempi todennäköisyys saada itse toimeentulotukea aikuisuudessaan kuin muilla lapsilla. Vanhempien pitkäaikainen asiakkuus ennustaa voimakkaasti myös lasten koulupudokkuutta ja työttömyyttä.

Vanhempien huono-osaisuuden ja lasten aikuisuuden aseman välistä yhteyttä ei ole täysin ymmärretty ja selitetty. Geneettiset tekijät, kuten älykkyys, selittävät vain osan huono-osaisuuden ylisukupolvisuudesta. Suuremmassa roolissa ovat ympäristötekijät eli se millaiseen perheeseen, sukuun ja asuinympäristöön lapsi syntyy.

Tulostemme mukaan huono-osaisuuden ylisukupolvisuudessa ei ole kyse ainoastaan materiaalien resurssien puutteesta. Ylisukupolvisuuden taustalla vaikuttavat vanhempien sosiaaliset ja kulttuuriset resurssit. Esimerkiksi korkeasti koulutetuilla vanhemmilla on tietoa opastaa lapsiaan tärkeissä koulutuksellisissa valinnoissa ja kykyä auttaa heitä menestymään opinnoissaan. Tilanne on erilainen niiden vanhempien kohdalla, joilla ei ole koulutusta. Näin ollen vähän koulutettujen vanhempien lapset ovat enemmän koulussa tarjottavan avun ja ohjauksen varassa kuin muut. Toisaalta työttömillä vanhemmilla on heikommat sosiaaliset resurssit, kuten kytkökset työmarkkinoille, jolloin heidän kykynsä auttaa lapsia työllistymään on rajallinen.

Kyse voi olla sosiaalisesta välittymisestä. Lapset oppivat vanhemmiltaan arvoja, asenteita ja käyttäytymismalleja. Huono-osaisuuteen liittyvään stigmaan ja häpeään totutaan ja huono-osainen elämäntapa nor-

malisoituu. Kyse voi olla sosiaalisesta vetäytymisestä: Jos lapsella ei ole keinoja saavuttaa yhteiskunnassa arvostettuja asioita, hän saattaa kokonaan luopua niiden tavoittelusta.²⁷ Todennäköisesti huono-osaisuuden ylisukupolvisuudelle altistavia tekijöitä ovat myös esimerkiksi huono (mielen)terveys ja päihderiippuvuudet, joiden tarkastelu ei yleensä ole mahdollista rekisteriaineistoin.

Toisen asteen koulutus ei yksin riitä ehkäisemään huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta, koska työttömyyden ja toimeentulotuen asiakkuuden ylisukupolvisuus ei tutkimuksemme mukaan kulje lasten koulutuksellisen epäonnistumisen kautta. Näin ollen huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta tulisi torjua myös muilla keinoin kuin toisen asteen koulutukseen ohjaamisella.

Huono-osaisuuteen ja jatkuvaan niukkuuteen liittyvät ilmiöt, kuten matala itsetunto, toivottomuus, näköalattomuus ja ylikuormittuneisuus voivat vaikuttaa vanhemmuuteen ja välittyä sukupolvelta toiselle.²⁸ Huono-osaisten perheiden lapset tarvitsevat positiivisia roolimalleja ja kannustamista. Keskeisessä asemassa tässä ovat opettajat, opinto-ohjaajat, koulukuraattorit, koulupsykologit ja sosiaalityöntekijät. On varmistettava, että tärkeillä ammattiryhmillä on resursseja tehdä työtään.

Ylisukupolvisen huono-osaisuuden ehkäisemisessä korostuu varhaiskasvatuksen ja peruskoulun merkitys. Varhaiskasvatus tulee säilyttää universaalina ja korkeatasoisena, koska se tasaa lasten välisiä mahdollisuuksia menestyä koulussa. Näin ollen myös työttömillä tulisi olla yhtäläinen mahdollisuus viedä lapsensa päivähoitoon kuin työssä käyvillä vanhemmilla. Peruskoulun kasvatustehtävää haittaavia olosuhteita tulisi parantaa siten, että opettajilla ja muulla henkilöstöllä olisi riittävästi aikaa oppilaille. Varhaiskasvatus ja peruskoulu ovat tärkeitä sosiaalipoliittisia välineitä alueellisen eriarvoisuuden seurausten heikentämisessä.

Lapsiperheiden toimeentulotuen asiakkuutta tulisi vähentää huolehtimalla ensisijaisen sosiaaliturvan tasosta siksi, että toimeentulotuen asiakkuudella on todettu olevan passivoivia vaikutuksia. Lisäksi sillä on erityisen

voimakkaat ylisukupolviset vaikutukset. Tästä näkökulmasta katsottuna perhepoliittisiin etuuksiin tehtävät leikkaukset ovat erityisen vahingollisia: kyse on lapsiperheiden huono-osaisuuden ehkäisyn heikentämisestä.

Vaikka toiseen asteen koulutukseen ohjaaminen ei yksin riitä ehkäisemään huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta, sen puuttuminen lisää yksilön riskiä kokea aikuisuudessa monia taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia, kuten työttömyyttä ja köyhyyttä.^{29, 30} Näin ollen tulisi huolehtia, että jokaisella peruskoulun päättävällä on jatkokoulutuspaikka. Toisen asteen koulutuksesta voitaisiin tehdä myös käytännössä maksutonta: ammattikoulujen ja lukioiden kirjojen, oppimateriaalien ja työvälineiden tulisi olla jokaiselle opiskelijalle ilmaisia.

Tutkimuksemme kohdeperheissä huono-osaisuus on syvää ja kasautunutta. Tämä ryhmä on suomalaisessa hyvinvointivaltiossa pieni ja valikoitunut, mikä ei kuitenkaan tee aiheesta vähemmän tärkeää. Heidän keskuudessaan huono-osaisuus periytyy voimakkaasti ja sen ehkäisemiseen ei ole yksinkertaisia ratkaisuja. Pelkkä taloudellinen avustaminen ja nuorten toisen asteen koulutukseen ohjaaminen eivät riitä. Tarvitaan ehkäisevää sosiaalityötä, laadukasta ja universaalia varhaiskasvatusta, korkeatasoista ja kannustavaa perusopetusta, hyvää opinto-ohjausta ja positiivisia roolimalleja.

Tulokset lyhyesti

- Huono-osaisimmilla asuinalueilla työssäkäyvät kokevat yhtä usein onnettomuutta kuin työttömät
- Työttömyys, toimeentulotuen asiakkuus ja asuinalueen huono-osaisuus ennustavat enemmän keski-ikäisten ja sitä vanhempien onnettomuutta
- Vanhempien koulupudokkuus, työttömyys ja toimeentulotuen asiakkuus ennustavat kukin lasten vastaavaa huono-osaisuutta heidän omassa aikuisuudessaan
- Toimeentulotuen asiakkuus periytyy vahvemmin kuin muu huono-osaisuus
- Vanhempien pitkäaikaisella huono-osaisuudella on voimakkaammat ylisukupolviset yhteydet kuin lyhytaikaisella
- Työttömien lapsista tulee todennäköisemmin työttömiä riippumatta siitä, onko heillä toisen asteen tutkintoa
- Vanhempien tuloköyhyys ei ennusta muun huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta

Politiikkasuositukset lyhyesti

- Myös keski-ikäiset ja sitä vanhemmat tulee huomioida sekä huono-osaisten hyvinvoinnin tukemisessa että huono-osaisempien asuinalueiden mahdollisuuksien ja viihtyvyyden parantamisessa
- Kuntouttavassa työtoiminnassa ja tuetussa työllistämisessä tulisi löytää uusia keinoja tukea asiakkaiden koettua hyvinvointia työllistymisen ohella
- On varmistettava, että tärkeillä ammattiryhmillä kuten opettajilla ja sosiaalityöntekijöillä on riittävästi resursseja tukea huono-osaisten perheiden lapsia
- Lapsiperheiden toimeentulotuen asiakkuutta tulisi vähentää huolehtimalla ensisijaisen sosiaaliturvan tasosta

Lähdeviitteet

- 1 Heikkilä, M. (1990). Köyhyys ja huono-osaisuus hyvinvointivaltiossa. Tutkimus köyhyydestä ja hyvinvoinninpuutteiden kasautumisesta Suomessa. Sosiaalihalituksen julkaisuja 8. Helsinki: Sosiaalihalitus.
- 2 Rasinkangas J. (2013). Sosiaalinen eriytyminen Turun kaupunkiseudulla. Tutkimus asumisen alueellisista muutoksista ja asumispreferensseistä. Turku: Siirtolaisinstituutti.
- 3 Kauppinen, T.M., Angelin, A., Lorentzen, T., Bäckman, O., Salonen, T., Moisio, P. & Dahl, E. (2014). Social background and life-course risks as determinants of social assistance receipt among young adults in Sweden, Norway and Finland. *Journal of European Social Policy* 24 (3), 273–288.
- 4 Marks, C. (1991) *The Urban Underclass*. *Annual Review of Sociology* 17, 445–466.
- 5 Jaeger, M.M. & Holm, A. (2007). Does parents' economic, cultural, and social capital explain the social class effect on educational attainment in the Scandinavian mobility regime? *Social Science Research* 36, 719–744.
- 6 Weissman M., Wickramaratne P. ym. (2006). Offspring of depressed parents: 20 years later. *American Journal of Psychiatry* 163, 1001–1008.
- 7 Meyer, K. U. (2009). New directions in life course research. *Annual Review of Sociology* 35, 413–433.
- 8 Duncan G., Ziol-Guest K. & Kalil A. (2010). Early-Childhood Poverty and Adult Attainment, Behaviour, and Health. *Child Development* 81 (1), 306–325.
- 9 Kataja K., Ristikari T., Paananen R., Heino T. & Gissler M. (2014). Hyvinvointiongelmien ylisukupolviset jatkumot kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten elämässä. *Yhteiskuntapolitiikka* 79 (1), 38–54.
- 10 Wiborg O. & Hansen M. (2009). Change over Time in the Intergenerational Transmission of Social Disadvantage. *European Sociological Review* 25 (3), 379–394.
- 11 Marks, C. (1991)
- 12 Wilson, W. J. (1987). *The Truly Disadvantaged: The Inner City, the Underclass, and Public Policy*. Chicago: University of Chicago Press.
- 13 Duncan, G. J., Boisjoly, J., & Harris, K. M. (2001). Sibling, Peer, Neighbor, and Schoolmate Correlations as Indicators of the Importance of Context for Adolescent Development. *Demography* 38(3), 437–447.
- 14 Kallio, J., Kauppinen, T. & Erola, J. (2016). Cumulative Socio-economic Disadvantage and Secondary Education in Finland. *European Sociological Review* 32(5), 649–661.
- 15 Hannikainen-Ingman, K., Kuivalainen, S., Sallila, S. (2013). Toimeentulotuen asiakkaiden elinolot ja hyvinvointi. Julkaisussa Kuivalainen, S. (toim.), Toimeentulotuki 2010-luvulla. Tutkimus toimeentulotuen asiakkuudesta ja myöntämiskäytännöistä. Helsinki: Terveystien ja hyvinvoinnin laitos, 81–112.
- 16 Vauhkonen, T., Kallio, J., Kauppinen, T.M., Erola, J. (2017). Intergenerational Accumulation of Social Disadvantages Across Generations in Young Adulthood. *Research in Social Stratification and Mobility* 48, 42–52.
- 17 Twenge, J., Sherman, R., Lyubomirsky, S. (2015) More Happiness for Young People and Less for Mature Adults: Time Period Differences in Subjective Well-Being in the United States, 1972–2014. *Social Psychological and Personality Science* 7 (2), 1–11.
- 18 Grun, C., Hauser, W., Rhein, T. (2010). Is Any Job Better than No Job? Life Satisfaction and Re-employment. *Journal of Labor Research* 31(3), 285–306.
- 19 Halvorsen, K. (1998). Impact of Re-employment on Psychological Distress among Long-term Unemployed. *Acta Sociologica* 41, 227–242.
- 20 Fineman, S. (1987). *Back to Employment: Wounds and Wisdoms*. Teoksessa Fryer, D. Ullah, P. (Toim.) *Unemployed People: Social and Psychological Perspectives*. Milton Keynes: Open University Press, 268–284.
- 21 Daniel, W. (1990). *The Unemployed Flow*. Lontoo: Policy Studies Institute.
- 22 Vauhkonen, T. & Hänninen, K (2017). Maahanmuuttajat mukaan. Julkaisematon käsikirjoitus.
- 23 Twenge ym. (2015).
- 24 Järvinen, T. & Vanttaja, M. (2006). Koulupudokkaiden työurat. *Yhteiskuntapolitiikka* 71 (1), 14–22.
- 25 Hannikainen-Ingman ym. (2013).
- 26 Hartog, J. & Oosterbeek, H. (1988). Education, allocation and earnings in the Netherlands: Overschooling? *Economics of Education Review* 7(2), 185–94.
- 27 Merton, R. K. (1968). *Social Theory and Social Structure*. The Free Press.
- 28 Mullainathan, S. & Shafir E. (2013). *Scarcity. Why Having Too Little Means So Much?* Times Books.
- 29 Brekke, I. (2014). Long-term labour market consequences of dropping out of upper secondary school: minority disadvantages? *Acta Sociologica* 57 (1), 25–39.
- 30 Bäckman, O. & Nilsson, A. (2011). Pathways to social exclusion – a life-course study. *European Sociological Review* 27 (1), 107–123.

Tutkimuskatsauksia on Turun kaupunkitutkimusohjelman julkaisusarja. Siinä julkaistaan ytimekkäitä katsauksia kaupunkitutkimuksen ja -kehittämisen ajankohtaisista aiheista. Sarjaan kirjoittavat asiantuntijat eivät pääosin työskentele Turun kaupungin organisaatioissa. Esitetyt väitteet eivät välttämättä vastaa kaupungin virallista näkemystä.

Jani Erola tutkii yhteiskuntaluokkia ja muita sosiaalisia eroja, ylisukupolvista sosiaalista liikkuvuutta, perheenmuodostusta, sosiologian tutkimusmenetelmiä, hyvinvointivaltioasenteita ja tieteellisiä julkaisutapoja. **Johanna Kallion** tutkimusintresseihin puolestaan kuuluvat sosiaalipoliittiset mielipiteet, huono-osaisuus, köyhyys ja sosiaalinen liikkuvuus. Erityisen kiinnostunut hän on siitä, miten ja miksi huono-osaisuus siirtyy vanhemmilta heidän lapsilleen. **Teemu Vauhkonen** tutkii sosiaalisen huono-osaisuuden ylisukupolvisuutta ja sen ehkäisemistä, alueellista eriytymistä ja ihmisten kokemaa onnettomuutta.

Raportoitu tutkimushanke (2015–2016) sai rahoituksen Turun kaupunkitutkimusohjelmasta.
